

سوال نمبر 1

باقی صدیقی پوٹھویاری زبان اور ثقافت نون رینی کتاب ”کچے گھڑے“ وچ کیویں اگھیریا اے۔ ثابت کرو۔

تعارف :-

باقی صدیقی دا شمار نونیں پنجابی نظم دے اگھڑویں شاعراں وچ ہوندا اے۔ اوہ راولپنڈی دیش دے سہام دے رسن آے سن جہڑا پوٹھویار دا علاقہ کلاندا اے۔ ایہ وچ اے کہ اوہناں دیاں نظماں پوٹھویاری کچے وچ نیں۔ باقی صدیقی نے چھوٹی چھوٹی چھوٹیاں چھوٹیاں موضوعی نظماں وچ وڈیاں وڈیاں گلداں تے نت نونیں رجحاناں نوں بڑی خوبورتی نال بیان کیتا اے۔ اوہناں دیاں نظماں وچ پوٹھویاری پینڈوئے شہری ولسوں دیاں خوبورت تے سن مہیاں تصویراں نظر آندیاں نیں۔ ایس توں اڈ اوہناں دیاں کچے نظماں نوک گیتاں دی نکرے انداز وچ نیں جہ کہ زیادہ تر نظماں وچوں نوک گیتاں والا رنگ ڈھنگ چھندا اے۔

کچے گھڑے دا ویروا :-

دا پنجابی نظماں دا مجموعہ اے جہڑا دہلی واری مجلس شاہ حسین لاہور وچوں 1967 وچ چھپیا۔ مجموعہ دے وچ کل 44 نظماں نیں۔ اوہ دے وچوں کچے اے نیں۔

- * باری وچ بیٹا تکان
- * دل عمراں نا پینڈا نا پے
- * کھین دے دن جاہ

پنجابی ثقافت وچ کچھ گھڑے گھوڑا سو سنی مہیوال دے
 عشق دی علامت اے۔ جدتہ علاقہ قہی طور
 تے کچھ گھڑے توں مراد انسان دا عارفی تہ
 فانی ہونا اے۔ یعنی کچھ گھوڑا انسانی زندگی
 دے عارفی فانی تے بہ ثبات ہون دا استعارہ

کچھ گھڑے وچ بوٹھوہاری ثقافت دیاں

جھلکیاں :-

ماہی مدنی بوٹھوہاری نظم
 دے وڈے شاعر نہیں۔ اوہناں دیاں نظماں
 بوٹھوہاری تہذیب و ثقافت دیاں تصویراں نہیں
 اوہناں بوٹھوہاری معاشرے تے سوچاں دے
 مسائل نوں نظماں راہیں اکھیریاں دا آسیر لیتا اے۔
 نظماں دے کچھ خاص موضوعات درج ذیل نہیں۔

1 بوٹھوہاری معاشرتی حالات :-

نظماں وچ
 بوٹھوہاری معاشرتی حالات دا گہرا شعور نظر
 آند اے۔ اوہناں دیاں نظماں اجیہے حالات
 تے وار داناں دا بیان نہیں جیہناں نال ہیر بندا
 کدی نہ کدی دوچار ہوندا اے۔
 ”باری وچ بیٹھا نکان“ استعاراتی نظم اے جیہدے
 وچ ناقابل اصلاح معاشرے دی گل اے۔ اوڈے
 وچ کسے عورت دی عزت محفوظ نہیں۔ نکان تک
 نہ سچاں توں مراد اوہ دکھ اے جیہنوں برداشت
 کرنا سخت مشکل اے۔ نظم دے دو بند پاروں
 دیکھو۔

بدل آن تے جھکڑ جھلن
 جیہڑے اوڈن صاف جھلن
 نکان تک نہ سچاں
 باری وچ بیٹھا نکان

صلی ہوئی حیا در حلی
 گلی گلی نیا اڑی مٹی
 بھگاں بھگن سگاں
 باری وچ بیٹھا نکاں

2 یوٹھو باری لوکاں دا مزاج تے روپے :-

باقی مددنی
 لوکاں دے مزاج، روپے تے نفسیات دے جنگ
 جانوسن - اوسناں اینیاں نظمان وچ یوٹھو باری
 لوکاں دے مزاج دا تجزیہ کر کے دسیا اے کہ
 کیویں بندہ ظالم تے باطن دے فرق یاروں
 وکھو وکھو نظر آندا ہے - نظم "میں تے میں
 دی ونلی" وکھو -

3 میں انسان

صنڈے لئی بچاویں

بک بچاواں دینا

پور بچاواں صنڈے اندر شوں

باقی مددنی دے گہرے شعور نے لئی لہائیاں تے کوچھاں لوں
 ساہنے بیان دا جتن لہا اے -

3 یوٹھو باری معاشرے دیاں خرابیاں :-

باقی مددنی
 اپنے عہد دیاں خرابیاں نو چنگی طرح واقف سن -
 اوہ سرفاٹ دی غیر مساوی تقسیم، دربار سرکار دے
 غیر زور دارانہ روپے، معاشرتی بے راہ روی
 سفارشل تے رشتوں دے بیان وچ طنز دے
 گہرے نشتر جلائیے وکھائی دیندے نیں - نظم "باسہ"
 وچ علاقہ سماجی تصویر وکھو - پشورانے رات
 جیندے توں ستر پوشی دا تصور ابھرا اے اوہ

وی حفرت انسان دے کارے ویکھ کے شہزادہ
ہو رہا اے۔

۷ بھرا اکھیاں توٹ گھنڈ
تے رات کرے اوجان
یک دوئے آں نتھا کرے
سین مجدے انسان

4 پوٹھو ہاری تہذیب و ثقافت دی موت دا
نوحہ :-

اپنی مٹی نال سرکسے نوں پیار پھوندا اے۔
ایہو وج اے کہ اپنے ملک یا علاقے نوں دھرتی
رمان دا درجہ دنا خلیزا اے۔ باقی مددیتی دیاں
لئی نظماں اچ دیاں نہیں جیہناں وج رشتہ بہن
دے کھ پورا جھلکارے نظر آندے نہیں۔
"ایہ نہیں مندا گراں" وج شاعر نے بیان کیا
اے کہ اوہ کھ عریے نوں بعد منڈ آیا
ر اوہنوں منڈ وج اوہ کجھ نہیں بھیا جو اوہ
چھڑ کے گیا سی۔

۷ نہ اوہ بندھاں نہ اوہ تھوٹے
نہ اوہ گھبرے گھبرے بوٹے

نہ اوہ گوپڑی جھاں
ایہ نہیں مندا گراں

بچیاں گلاں کی دل سپرے
کیویں وج ترخن ہاسے کہ

ڈھولا جاپا گلاں
ایہ نہیں مندا گراں

5 پوٹھو پاری کوک گیتاں دارنگ :-

باقی مدنی دریاں

نظمیں وجہ علامتی کوک گیتاں دارنگ نے جہاں
ہیں گہری ہے - گوگنا پیا سواں ڈھولا نظم دا
ہجے نے اسلوب بالکل کوک گیتاں والا ہے -

• گوگنا پیا سواں ڈھولا

چھوڑنے دیوین بانہ ڈھولا

دنیا لیل دل رنگ وٹائے

دھبہ عماں فی جہڑھنی آئے

کر شہلے نی جھاں ڈھولا

گوگنا پیا سواں ڈھولا

6 پوٹھو پاری کھیڈاں :-

کھیڈن دے دن چار

نصاب دا پنجواں سرناواں ہے جہدے وجہ سائلر
نے تن دہسی کھیڈاں جھین جھوت ، کوڈی ، اٹی ڈن
دا ڈکر کر کے زندگی دا فلسفہ بیان کینا ہے -
یعنی زندگی کھیڈل ماسٹہ ہے اپنے وجہ انسان دی
جھین توں جوانی نے پڑھایے تک دی زندگی مک جازری
ہے -

• عین جنے نہ ساہن

کھلتی اکھیڈاں نوٹ

توں ہلاں نے اوہلے

جھپا کر کے جھوت

7 پوٹھو پاری ہجے نے اسلوب :-

باقی مدنی دا تعلق

پوٹھو پاری دے علاقے نال سی - اسے لئی اوہناں
اپنے علاقے بھی وجہ نکلیاں نکلیاں نے نئی نگر
دریاں نظمیں لکھییاں جہڑیاں جامعیت دی خوبی

نال حالہ مال نہیں۔ البتہ طرح او تہنڈا، صینڈا تے
 سیک ورگے الفاظ دی تھاں ورتدے نہیں اور
 نظماں نوں بہنا مسواہی تے پراثر بناڈے نہیں
 اسیں توں اڈ اوسناں نے تشبیہاں، استعارے،
 علامتاں استعجاں کیتیاں نہیں جیسیں پاروں
 نظماں نوں حیا حین نگ گد نہیں۔

a 16 mark punjabi qs should have around 10 arguments with poetry in each.....

حکری گل :-

حکری گل اے کہ کجے گھڑے وچ
 لوگ کیتیاں دی عہداس فطری منظر نقاری، پینڈو
 سماج، دا نقشہ، رہماں رستیاں ناظماں دا ذکر
 ماڈریاں دی ریبی، وچھوڑے دا احساس، پوٹھویاں
 اچے دی عہداس تے منھی بیان و زبان و رنگیاں
 سناویاں خوبیاں موجود نہیں معنوی تے ہستی
 اعتبار نال اوسناں دیاں نظماں نہ لکرف
 نوران سنگوں ہیر پور تے جانڈار دی نہیں چھیناں نوں
 پنجابی نظم نوں نقوس بنڈا فراہم کیتی اے۔

add a few more arguments.....